

Elke leerling een passende plek

VAN MUURTJES METSELEN TOT ZORGSTAGE: LEREN DOOR TE ERVAREN

Op het vmbo van het Maurick College in Vught kun je als leerling alleen het profiel Zorg en Welzijn volgen. Hoe kan een school met één profiel in huis haar leerlingen toch een brede oriëntatie en voorbereiding bieden? Teamleider basis/kader Nora Stienen - van Vroenhoven vertelt.

Het Maurick College is een brede scholengemeenschap met daltononderwijs voor vmbo, havo, atheneum en gymnasium. De school telt bijna 2200 leerlingen, onder wie 170 vmbo-leerlingen. De bovenbouw van het vmbo telt 70 leerlingen. "Een school is een mini-maatschappij", zegt teamleider basis/kader Nora Stienen - van Vroenhoven. "Daarom doen we niet aan gescheiden vleugels of aparte gebouwen; alle leerlingen lopen lekker door elkaar." De onderbouw heeft een brugklas voor de basisberoepsgerichte leerweg, een kader/vmbo-t, een vmbo-t/havo-dakpanklas en een gymnasiumklas. Dat de school het profiel Zorg en Welzijn (Z&W) aanbiedt, komt voort uit afspraken die regionaal gemaakt zijn ten tijde van de invoering van de profielen. Daarin speelde mee dat in de omgeving van de school zorginstellingen goed vertegenwoordigd zijn.

Brede voorlichting

Naast teamleider is Nora ook coördinator zij-instroom. "De afgelopen jaren merken we steeds meer afstroom naar het kaderniveau. Terugkijkend naar de schooladviezen blijken deze leerlingen vaak aanvankelijk een basis/kader of kaderadvies te hebben, dat door bijstelling naar boven een t/h-advies wordt. Vervolgens zitten ze met pijn en moeite één of twee jaar op deze of op een andere

school zonder vmbo, en moeten dan aan het begin van het derde leerjaar of eind tweede klas bij ons aankloppen voor een plekje. Een leerling met een advies basisberoepsgerichte leerweg die in een kader/vmbo-t klas begint, krijgt op een niveau tussen kader en vmbo-t les en moet enorm knokken. Als dat niet lukt, helpt dat niet in je zelfvertrouwen, je motivatie en gedrag. Wie binnen de school afstroomt, hoeft weliswaar niet van school te wisselen, maar is wel vaak teleurgesteld over het andere niveau."

Er zijn leerlingen die de school kiezen op grond van nabijheid, leerlingen die voor daltononderwijs gaan én een groep die gericht kiest voor het profiel. "Op de open dagen voor nieuwe brugklassers benoemen we specifiek: 'Weet, dat je een school kiest die in de bovenbouw alleen Z&W aanbiedt.' En op de basisschool geef ik brede voorlichting over het voortgezet onderwijs aan kinderen en ouders en belicht ik álle vmbo-scholen en hun profielen." Anders dan misschien gedacht kiezen ook jongens voor deze vmbo-school met Z&W. "Het aantal wisselt van jaar tot jaar, maar in onze huidige derde kaderklas zitten echt veel jongens. Bij de invoering van de profielen verdween Uiterlijke verzorging uit het vaste examenprogramma. Dat maakte het profiel voor jongens aantrekkelijker. Zij kunnen bijvoorbeeld een pad volgen dat gericht is op facilitaire dienstverlening, de keuken, sport en beweging en ehbo.

Muurtjes metselen

Van oudsher kon een leerling eventueel na de onderbouw nog makkelijk naar een school met een ander profielaanbod switchen. "Maar na twee jaar wéér op een andere plek beginnen doet de meeste leerlingen geen goed. Vooropgesteld dat die plek nog te vinden is, want mede door af- en zij-instroom is er regionaal een tekort aan kaderplekken. Met de scholen in de regio zijn we in goed overleg om te zorgen dat leerlingen op een passende school en in een passend profiel terechtkomen. Als een leerling tegen zijn of haar zin 14 uren in de week beroepsgerichte vakken Zorg en Welzijn moet volgen, wordt het zwaar, óók voor de docenten! Voor de leerlingen die toch hier terechtkomen, omdat er elders geen plek is, kunnen we onder meer met de keuzevakken maatwerk bieden."

Het LOB-programma in de onderbouw is projectmatig ingericht, opdat er tijd is om leerlingen in verschillende werkveldcontexten ervaring te laten opdoen. Het programma brengt de volle breedte van Zorg en Welzijn in beeld, én van andere sectoren. "Het gaat er immers om te ontdekken of Z&W écht

Nora Stienen - van Vroenhoven

wat voor je is. Met de leerlingen bezoeken we daarom ook verschillende vmbo-scholen, om ze daar kennis te laten maken met andere profielen. In het begin keken andere scholen daar vreemd van op: 'Zijn jullie nou ónze school aan het promoten?' We begeleiden leerlingen naar hun toekomst. Dan moet je niet sturen op wat je toevallig in huis hebt, maar hen helpen zoeken naar de meest passende plek. Alleen het profiel Maritiem en Techniek wordt minder uitgebreid behandeld, omdat het in de omgeving niet aangeboden wordt.

Daarnaast gaan leerlingen bijvoorbeeld naar een mbo techniek om muurtjes te metselen, naar de brandweerkazerne in Vught en nodigen we gastsprekers uit: van een grote stoere man die in de zorg werkt, als rolmodel voor jongens, of een zorgmedewerker in een gevangenis tot speeddates met mbo-studenten van verschillende opleidingen. Onderbouwleerlingen draaien lessen mee op het mbo."

Tussen vraag en expertise

In de bovenbouw is de mentor de spil in het LOB-programma. In gesprekken wordt er gereflecteerd op ervaringen en op wat de leerling wil en kan. Naast de keuzevakken van Zorg en Welzijn biedt de school keuzevakken uit andere profielen, zoals Geüniformeerde dienstverlening en veiligheid (D&P) en de module Keuken (HBR). Omdat veel leerlingen later een eigen zaak willen beginnen, is het keuzevak Ondernemen (E&O) verplicht. "Het aanbod aan keuzevakken uit andere profielen wisselt per jaar, naar gelang de vraag van leerlingen en de expertise van het docententeam, om de keuzevakken kwalitatief goed over te kunnen brengen. De vier docenten Z&W geven keuzevakken aan leerlingen uit basis, kader en leerjaar 3 en 4 tegelijk. Als een leerling een ander keuzevak wil, kijken we of we de benodigde expertise kunnen organiseren. Doordat we wiskunde aanbieden, blijven voor leerlingen in principe alle keuzes voor een mbo-opleiding open."

In de derde klas lopen leerlingen twee weken stage, in de vierde klas doen ze een lintstage van 12 weken bij allerlei instellingen en bedrijven, bijvoorbeeld bij een telefoonreparateur, in de horeca of bij zorginstellingen. "De stagecoördinator onderhoudt warme relaties met zorginstellingen, zodat we voldoende stageplekken houden. Leerlingen regelen zelf hun stageplek: een jongen die stukadoor wil worden, loopt stage bij een stukadoorsbedrijf. In de kapperszaak van je moeder stagelopen mag niet, maar we kunnen wel de switch maken met een klasgenoot." Daarnaast bestaan er structurele samenwerkingen, onder andere met bedrijven en instellingen, sportscholen en stagiaires van hogescholen, die op school leerlingen bij het keuzevak Ondersteuning bij sport- en bewegingsactiviteiten begeleiden.

Thuis voelen

Leerlingen zijn de toekomst. Daarom wil de daltonschool leerlingen niet alleen voorbereiden op hun vervolgopleiding, maar ze ook vaardigheden meegeven voor hun werkzame leven. "Dat is het gesprek van dag. We maken leerlingen bewust van hun keuzes. In elke situatie, zoals bij te laat komen,

gaan we het gesprek aan met leerlingen over hun verantwoordelijkheid: 'Jij bent te laat, maar je klas zit op je te wachten.' Vaardigheden als keuzes maken, plannen en reflecteren helpen ook in je mbo-schoolloopbaan. Van het mbo horen we terug dat leerlingen van het Maurick beter zelfstandig kunnen werken, en ook mondiger zijn."

Na het vmbo waaieren leerlingen vooralsnog uit over verschillende mbo-opleidingen. "Door goede voorlichting willen we bereiken, dat leerlingen bewust kiezen voor het Maurick College en het profiel Z&W. Dat leerlingen zich thuis voelen in de school, liefst ook in het profiel en daarna wellicht in de sector.

Leerlingen van 11, 12 jaar oud hoeven zich niet vast te leggen voor de rest van hun leven. Je mag ontdekken, en op het Maurick willen we met leerlingen ervaren wat het beste past. Dat geldt ook voor zij-instromers. Elke school in deze regio heeft een casemanager zij-instroom. Met andere scholen is er steeds meer samenwerking en overleg over een goede plaatsing van zij-instromers, in het profiel van hun voorkeur. Dat is een gezamenlijke verantwoordelijkheid."

